Štev. 82 (Posamezna številka 8 vinarjev.) V Trstu, v sredo 27. marca 1918 Letnik XLIII.

izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 31·20, pol leta K 15·60, tri mesece K 7·80, za nedeljsko izdajo za celo leto K 6·20, pol leta K 3·60.

EDINOST

Posamezne številke po 8 vin., zastarele 10 vin. Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plača in toži se v Trstu. Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ul.sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 841.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 26. (Kor.) Uradno se razglaša:

Na Beneškem in na vzhodu nobenih posebnih bojnih dejanj.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 26. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Tekom nadaljevanja velike bitke na Francoskem so izvojevale včeraj naše čete nove uspehe. Iz Flandrije in iz Italije privedene [illegible]ške in francoske divizije so izvršile obupne napade. Bile so potolčene. Armade generalov Belowa (Otona) in pl. Marwitza so v vročem, premenljivem boju končno obdržale Ervillers in zavzele na prodiranju proti Achiet le Grandu vasi Bihucourt, Bietvillers in Grevillers. Osvojile so Iries in Miraumont in prekoračile tamkaj Ancro. Iz Alberta ven so izvršile sveže angleške sile srdite napade na široki fronti. Po hudi borbi je bil sovražnik vržen. Prekoračili smo cesto Bapaume—Albert pri Courcelettu in Pozieresu.

Južno Peronne je general pl. Hofacker izsilil prehod čez Sommo in zavzel z naskokom višino Malsonnette in vasi Biaches in Barleux, za katere so se vršili v sommski bitki l. 1916 tako hudi boji. Močni sovražni protinapadi so izkrvaveli pred našimi črtami.

Armada generala Hutierja je po hudem boju pri Marchelepotu in Hattencourtu potisnila preko proge Peronne—Roye. Francozom in Angležem je bil iztrgan žilavo branjeni Etalon. Iz Noyona privedene francoske divizije so bile pri Frenichesu in Bethancourtu potolčene. Bussy je bil zavzet. Nahajamo se na višinah severno Noyona.

Na izvojevanih uspehih imajo odlično zaslugo naše poročevalske čete. Z neumornim delom so omogočile skupno delovanje bojujočih se zvez in zasigurale vodstvo, da je zamoglo voditi bitko v redu. Železniške čete, ki so sijajno izvedle prvi veliki pohod pred pričetkom boja in skrbe sedaj za promet za fronto, so neumorno popravljale porušene proge.

Od pričetka bitke smo sestrelili 93 letal in 6 privezних balonov. Ritmojster Richthofen je izvojeval 67. in 68., poročnik Baumgart 32., poročnik Löger 24., podnarednik Bäumer 23., poročnik Kroll 22. in poročnik Thuy 20. letalsko zmago.

Plen na topovih je narastel na 936. Nad 100 oklopnih vozov se nahaja v osvojenih postojankah.

Na ostali zapadni fronti se nadaljujejo topovski boji, ki so narastli na lotarinški fronti do velike sile. Trdnjavo Pariz smo obstreljevali dalje.

Na drugih bojiščih nič novega.

BEROLIN, 26. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: 26. marca zvečer.

Nova faza v gigantski bitki. Na obeh straneh Somme se sovražnik umika na široki fronti. Na zasledovanju smo stare postojanke pred sommsko bitko l. 1916 proti zapadu prekoračili že na več točkah. Nahajamo se pred Albertom. Lihons, Roye in Noyon so zavzeti.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

VELIKE BITKE NA ZAPADU.

BEROLIN, 25. (Kor.) Wolffov urad poroča: Velika skladišča z bogatimi zalogami so prišla popolnoma nedotaknjeno v nemške roke. Kar je našla nemška pehota oblek in živil, ni mogoče opisati. Da ves ta ogromni materijal ni bil uničen, dokazuje popolno brezglavost ki se je polastila angleškega vodstva do najnižjih šarž. Iz tehniških in taktičnih predpriprav je razvidno, da so Angleži še v zadnjih dneh poizkušali do skrajnosti izpopolniti svoj obrambni sistem. To se tiče zlasti velikanskih municijskih mas in številnih zalog, ki so nam prišle v roke. Da nasprotnik do napada ni čisto nič opazil predpriprav, dokazujejo tudi izpovedbe številnih angleških oficirjev. Tajnost nemškega načrta je bila varovana vzorno.

PARIZ, 25. (Kor.) »Temps« piše o vojaškem položaju: Pod strahovitim pritiskom sovražnika se umika naš angleški zaveznik proti zapadu. Sedanja bojna črta je označena s cesto Arras—Peronne in na jugu z neredno črto, ki se prične zapadno Peronna in severovzhodno Noyona in gre za Sommo in prekopom Crozatom. Bitka se je razširila na severu do Scarpe, na jugu do Noyona. V nedeljo so se vršili boji pri Monchy le Preuxu, Bapaumu, Transloy, Comblesu, Maurepasu, zapadno Pargny, južno Hama in jugozap. Chauny.

LONDON, 25. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz Washingtona: Po vsej Ameriki zasledujejo gigantski boj na zapadni fronti z velikim zanimanjem Prevladuje prepričanje, da bo nemški sunek končno odbit. Vojaški strokovnjaki so mnenja, da silovitost nemškega napada mora opešati, tudi če gredo Angleži še malo nazaj in da pride potem pritožnost za protinapade večjega štila.

BEROLIN, 26. (Kor.) Wolffov urad poroča: Tudi peti dan se cesarska bitka na zapadu med Scarpo in Oiso nadaljuje ugodno za Nemce. Na starem sommskem bojišču so Angleži poraženi vnovič. V vročih bojih pada kraj za krajem, višina za višino v naše roke. Na posameznih točkah na jugu so prodrle naše čete že daleč na 45 km. Plen narašča stalno. Upleniенih je že nad tisoč topov, med njimi mnogo težkih in najtežjih. Uspeh velikanske bitke narašča od ure do ure. Krvave izgube sovražnika so izredno težke.

BEROLIN, 26. (Kor.) Izgube Angležev so nenavadno narastle radi tega, ker je streljalo angleško topništvo prekratko in je bila angleška pehota zazvezdena med nemški uničevalni ogenj in lastno topništvo. Veliko število ujetnikov uporabljajo Nemci za obnavljanje potov.

LONDON, 25. (Kor.) Kralj je poslal feldmaršalu Haigu brzojavko, v kateri se zahvaljuje četam za jirabrost, požrtvovalnost in pogum, ki jih odlikuje v boju s številno mnogo močnejšim sovražnikom.

Francosko-švicarska meja zaprta.

BERN, 26. (Kor.) Francosko-švicarska meja je od danes zjutraj zopet zaprta.

Italijanska meja zaprta.

BERN, 26. (Kor.) Italijanska meja je od ponedeljka ob 6 zvečer zopet zaprta. To si je razlagati z novimi premikanji čet med italijansko in zapadno fronto in sicer vsled dogodkov na zapadni fronti. Italijanski listi se očividno trudijo, da bi prikrili globoki vtis, ki so ga napravili dogodki na zapadu na italijansko javnost. V svojih komentarjih označujejo nemške zmage za neizogiben začetni uspeh. Velik vtis je napravilo v Italiji tudi obstreljevanje Pariza.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 25. (Kor.) Pri Makovem v kolenu Černe več kratkih streiskih sunkov. Vzhodno Dobrega polja in ob Vardarju je bilo topovsko streljanje živahneje. Jugozapadno Dojranskega jezera je bil angleški poizvedovalni oddelek pregnan. Na vsej fronti živahno letalsko delovanje.

TURŠKO.

CARIGRAD, 24. (Kor.) Glavni stan javlja: Palestinska fronta: Ob jutranjem svitu je sovražnik po topovski pripravi napadel Amirie. Zasedel je začasno severno kraja ležečo višino, a je bil potem potisnjen zopet nazaj. Dne 23. marca je bil topovski ogenj skoro na vsej fronti živahen in je narastel deloma do večje srditosti. Vzhodno ceste v Nablus tudi pehotno in strojniško streljanje. Večjih pehotnih akcij ni bilo. Sovražne patrulje, ki so hotele napredovati na več krajih, so bile pregnane. Ob Jordanu je izvršil sovražnik dne 22. t. m. navidezne in prehodne poizkuse, a se ni mogel ustaliti na vzhodnem bregu. Na drugih frontah je položaj nezpremenjen.

CARIGRAD, 25. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Deloma srdito topovsko streljanje se je nadaljevalo noč in dan. Dve sovražni stotniji, ki ste prodirali na Kasr, je pognalo naše topništvo nazaj. Tudi v smeri Kasrtina napredujoče močnejše sovražne patrulje niso uspele. Sicer nobenih dogodkov.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

25. marca. — Nasprotne baterije so se včeraj živahno bojevale na raznih točkah med Gardskim jezerom in Brento in razvijale zmerno delovanje na ostali fronti. Sovražne čete v dolini Concei so bile odbite. Delavske skupine pri jezeru Roncone, med Canove in Asiagom, v gornji dolini Brente in severno Cortelazza so bile razpršene. Pri Noventi di Piave je naš ogenj težko poškodoval neko sovražno baterijo.

26. marca. — Na vsej fronti običajno topovsko streljanje in zmerno patruljno delovanje. Naši letalci so sestrelili pri Valdobbiadene, Moriagu, San Pietru di Veletto in Biadeni 5 letal, šesto je sestrelil francoski letalec nad Monte Bolluno.

Francosko poročilo.

25. marca. — V okolišu Noyona se bitka srdito nadaljuje. Nemci pošiljajo vedno nove sile v boj. Naše čete se umikajo po ukazu korak za korakom in izvršujejo krepke protinapade, pri katerih ima sovražnik težke izgube. Srdit boj se je vršil pri Nesle. Mesto je bilo ponovno izgubljeno in zopet osvojeno. V pretekli noči in danes je padlo na Reims 1375 granat.

Angleško poročilo.

25. marca zjutraj. — Bitka se nadaljuje z veliko srditostjo na vsej fronti. Mogočni sovražni napadi, ki so bili izvršeni včeraj popoldne in zvečer severno Bapauma in Resvila (?), so bili odbiti. Le na eni točki je dosegla nemška pehota naše jarke, iz katerih je bila pregnana takoj. Na drugih točkah so bili sovražni napadi ustavljeni s pehotnim, strojniškim in topovskim streljanjem pred našimi postojankami in pognane sovražne čete nazaj z velikimi izgubami. Tekom noči in danes zjutraj so se razvili tu zopet novi sovražni napadi. Sovražne čete, ki so prekoračile Sommo med Licourtom in Brayem, smo potisnili z napadi zopet na vzhodni breg.

25. marca zvečer. — Silno težek boj se je vršil ves dan na širokih frontah južno Peronna kakor tudi južno in severno Bapaume. V obeh odsekih je napadel sovražnik naše postojanke z veliko silo in srdito in nas je prisilil, da smo se morali umakniti kljub hrabremu odporu čet. Sovražne čete so zasedle Nesle in Bapaume. Srditi boj se nadaljuje.

26. marca. — Dopoldne 25. t. m. so naše čete na fronti od Somme do severno Vancourta neprestano s popolnim uspehom odbijale sovražne napade. Topništvo in strojnice so prizadejali sovražniku težke izgube. Srditi napad svežih sovražnih sil, ki je bil izvršen popoldne, je omogočil sovražniku, da je napredoval zapadno in jugozapadno Bapauma proti Courcelettu. Južno Peronna so bile naše čete na posameznih mestih potisnjene nekoliko zapadno Somme, dočim se je sovražniku dalje južno posrečilo, da je nekoliko napredoval in zavzel Nesle in Guiscard. Sveža ojačenja so posegla v tem ozemlju v boj.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 26. (Kor.) Naši podvodniki so potopili v severnem vodovju 21.000 ton.

LONDON, 25. (Kor.) Admiraliteta poroča: Neki iskalec min vojne mornarice je dne 22. marca zadel na mino in se potopil. 2 oficirja in 1 mož so utonili. V noči 23. marca se je potopil neki rušilec torpedovk vsled trčenja. Razven enega oficirja in enega moža je bila rešena vsa posadka.

MIROVNA POGAJANJA Z ROMUNIJO.

Pred podpisom mirovne pogodbe.

DUNAJ, 26. (Kor.) Iz Bukarešta se poroča 26. t. m.: Najvažnejša politična, teritorijalna in vojaška določila mirovne pogodbe z Romunijo so bila danes ob 4 zjutraj parafirana. Istotako je bila parafirana tudi pravno-politična dodatna pogodba in načrt dogovora glede petrolejskega vprašanja. Ostala gospodarska vprašanja se razpravljajo dalje v komisijskih posvetovanjih. Glasom dogovora z romunskimi delegati bo ves pogodbeni materijal po njegovem dokončanju istočasno podpisan in objavljen.

IZ UKRAJINE.

Ukrajinski jezik mesto ruskega.

KIJEV, 24. (Kor.) Vlada ukrajinske republike je odredila uporabo ukrajinskega jezika za javne napise, ulične označbe itd., kakor tudi nadomestitev ruskih grbov z ukrajinskimi.

Demobilizacija črnomorskega brodovja.

KIJEV, 24. (Kor.) Ukaz vojnega ministra odreja demobilizacijo črnomorskega vojnega brodovja in prepoveduje samolastno organiziranje četnih delov. Sistem volitev predstojnikov je odpravljen in razpuščeni tudi vojaški odbori.

Protiboljševiško gibanje v Sibiriji.

AMSTERDAM, 26. (Kor.) »Times« poročajo iz Pekinga: Od Semenova organizirano gibanje je našlo povsod energično podporo. Čete Semenova so vnovič zasedle Kazemskajo, s čimer obvladujejo železniške proge. Čeprav je Vladivostok še v rokah 15.000 boljševikov, vendar tuje vojne ladje obvladujejo mesto, čigar zaloge se nahajajo v rokah pristaniških oblasti.

Cesar na Češkem.

DUNAJ, 25. (Kor.) Cesar je odšel danes ob ½8 za dva dni na Češko, da si ogleda ozemlje, kjer vladá velika beda. Cesarja spremljata razven običajnega spremstva tudi prvi vrhovni dvorni mojster princ Hohenlohe in ministrski predsednik dr. Seidler. Na Češkem se bosta pridružila cesarju tudi namestnik grof Coudenhove in predsednik deželne upravne komisije grof Schönborn.

GRASSLITZ, 26. (Kor.) Na potovanju na severno Češko, kamor se je podal cesar, da dokaže prebivalstvu očetovsko ljubav, je prispel vladar v spremstvu ministrskega predsednika dr. Seidlerja danes zjutraj v Grasslitz. Župan Kohlert je imel na cesarja nagovor, tekom katerega je poudarjal veliko hvaležnost prebivalstva za zanimanje cesarja in cesarice za trpeče prebivalstvo. To sočutje cesarja bo ohrabrilo prebivalstvo in mu podelilo novo moč, da bo zamoglo tudi vnaprej prenašati vsa trpljenja in pomanjkanja do zmagovitega izida vojne. V svojem odgovoru je naglašal cesar, da ga je jako globoko ganilo, ko je izvedel za težavne razmere zvestega prebivalstva okraja Grasslitza. Smatral je potrebno, da pride k njemu in da sliši iz njegovih ust, kaj najbolj potrebuje. Prebivalstvo mesta in okraja Grasslitza naj bo prepričano, da bo storil cesar vse, kar je v njegovi moči, da olajša prebivalstvu življenje. Nato je sledila predstavitev na kolodvoru se nahajajočih funkcijonarjev kakor tudi zastopnikov organiziranih delavcev in delavk, s katerimi je cesar dalje časa razpravljal o njihovih razmerah. Po ulicah zbrano prebivalstvo je sprejelo cesarja z viharnimi vzkliki. Potem ko si je ogledal še vojno kuhinjo, kjer je sam pokusil razdeljevano juho, se je odpeljal cesar ob viharnih vzklikih prebivalstva zopet na kolodvor, da odpotuje v Karlove vare.

PAŠIČ — NA KRMILU VLADE.

RIM, 25. (Kor.) Agenzia Stefani poroča: Pašić je sestavil ministrstvo z udeležbo vseh dosedanjih članov kabineta, ker se je poizkus, da bi se sestavila koalicijska vlada in dosegel sporazum med strankami, popolnoma izjalovil.

Novo kitajsko ministrstvo.

PEKING, 25. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Imenovanje Tuan Či Jui za ministrskega predsednika pomeni politično zmago guvernerjev severnih provinc. Tuan Či Jui najbrže ne bo sprejel imenovanja, ako ne dobi pooblastila, da uredi notranje razmere brez vmešavanja predsednika in njegovih vojnih pristašev.

Avtonomija in nje pomembnost za Avstro-Ogrsko.

VI.

Linški (nemški) program je s posebnim položajem Galicije, Dalmacije in Bukovine hotel izročiti 262.046 Nemcev njihovi usodi. Ti bi bili postali politično obnemogli, ako bi bile rečene dežele dobile svoj odcepljeni položaj. In vendar velja linški program kot nemško-nacijonalen in primeren, da zboljša položaj Nemcev v Avstriji. Seveda je slonel na hudi računski pogreški: tako nastala manjša domovina še vedno ne bi bila nemška!! Po izključenju imenovanih treh kronovin bi bilo v novi zvezi okroglo 9'7 milijonov Nemcev, 6'4 milijona Čehov, 1'3 milijona Slovencev, 750.000 Italijanov, 259.000 Poljakov, 173.000 Srbov-Hrvatov, 5000 Malorusov in 1000 Romunov — torej skoraj 9 milijonov Nenemcev. To je: Avstrija bi bila sicer gospodarski jako oslabila, ali ukljub temu bi bila ostala narodnostna država.

Ob splošni volilni pravici je po tej poti tem manje misliti na ozdravljenje države, kajti socijalna demokracija ne bi sodelovala na tej namerovani nemški politiki sile in bi s tem sploh preprečila nemško večino v poslanski zbornici. Bistveno pa ste v linškem programu vtelešeni dve načeli, ki ju treba dobro izpoznati, ako se hoče z nemškonacijonalnega vidika oceniti vsakodobno politiko. V prvo je smatral linški program kot nezdružljivo z nemškonacijonalnimi načeli, da bi se Nemci odrekli nevzdržljivih pozicij; v drugo pa ni videl izdajstva na nemštvu v tem, da slovanska plemena dobe samoupravo, prilagodjeno narodnemu značaju ozemelj. S tem je bilo že izrečeno, da Nemci v Avstriji nimajo več moči za vodstvo politike države v nemškem smislu.

Vendar se nemška politika še vedno drži navzdržljive samoprevare, da »ona« ne sme dati »države« iz »svoje roke«, da ne odpre vrat slovanskim poželjenjem. Izgubila sicer v resnici pozicijo za pozicijo; vstraja pa vendar pri svojih teoretičnih zahtevah do države. Avitična ustava iz leta 1867. jej velja kot svetinja in tudi najhujši udarci, ki so jih jej zadali časi, je ne morejo poučiti, da je ta ustava v nje notranjosti že premagana. Tudi Nemci Češke niso hoteli nekdaj, dokler je imel deželni zbor še nemško večino, nič čuti o ustanovitvi dveh narodnih provincij, da ne bi dali iz rok nade, da bodo mogli s pomočjo centralizma gospodariti nad vso Češko. Danes, seveda, obdolžujejo svoje prednike kratkovidnosti in bi bili veseli, ako bi se bili ti predniki zadovoljili z nemško Češko. To ravno je usoda narodov in držav, da — dokler menijo, da imajo moč v rokah — ne mislijo na kako utesnitev, da bi se jim ne očitala slabotnost; da pa je potem, ko vidijo, da jim moč uhaja — navadno prepozno, ker potem oni drugi del ne misli več na sporazum, marveč zasleduje s svoje strani dalje sezajoče cilje. Nemci alpskih dežel — ali vsaj misleči med njimi — vidijo kajpada že danes, da treba politiko nekdanje nemške levice končnoveljavno vreči med staro železo. Odklanjanje avtonomije za Avstrijo ne opirajo več toliko na moč, ki jim jo daje centralizem v boju za gospodarstvo v njih kronovinah, marveč na trditev, da bi bila po zakonitem priznanju slovenskega ali jugoslovanskega ozemlja ostala Avstrija, in s tem nemštvo Evrope, odrezano od Adrije, ker bi bila avtonomija prvi korak do ustanove samostojne države!

Dr. Lodgmann oporeka: To se sicer res utegne zgoditi, ali ni, da bi moralo biti nevarno, ako bi bila samostojna država v tesnem zveznem razmerju z monarhijo. Ustanovljanje samostojnih držav je odvisno od cele vrste ugodnih okolščin. Bistveni pogoj pa so vsakako duševne predpostave na dotičnem ozemlju. Da so te danes že dane, temu ni možno oporekati, in sicer ne v zadnji vrsti po zaslugi avstrijske in ogrske agrarne in narodnostne politike. Da-li pridejo tudi vnanje pomoči, ki te duševne predpolage izpremene v resničnost — tega ne more nikdo vedeti v naprej!

Dr. Lodgmann pa ne pričakuje tega še dolgo časa po tej vojni z ozirom na dogodke v Rusiji in na razmere na Balkanu. Ne zdi se mu tudi izključeno, da notranja nasprotstva med Slovenci na eni, in Srbi in Hrvati na drugi strani končno vendar preprečijo zaželjeno kulturelno in politično ujedinjenje obeh narodov. In končno: bo država sama stremila po združenju srbskih in hrvatskih ozemelj že zato, da se privlačna točka za združenje vseh Srbov in Hrvatov preloži v monarhijo. Nikakor pa si državnopravnega odcepljenja jugoslovanskih ozemelj ni misliti brez silnih pretrejajev, pri čemur treba še vpoštevati, da gospodarske potrebščine in geografični položaj Jugoslovanstva naravnost silijo k ujedinjenju z Zapadom, torej z Avstro-Ogrsko.

Tu prehaja dr. Lodgmann k vprašanju Trsta!

Krščanstvo in imperijalizem.

Pod tem naslovom je objavila nedeljska »Arbeiter Zeitung« velezanimiv članek, iz katerega naj podamo nekoliko glavnih misli. Članek pravi:

»Živimo v krščanskem svetu. Ali se ne priznavajo h krščanstvu vsi vladarji in vsi narodi v Evropi? Ali se ne imenuje Kristovo ime pri vsakem slovesnem državnem činu. Ali ne skrbi država za to, da se naši otroci uče Kristove besede in Kristovega nauka? Ali ne pazi skrbno, da poganško krivoverstvo ne onečašča naukov, običajev in uredeb Kristove cerkve? Ali se ne sklicuje danzadnem na Kristov nauk proti brezbožnim rovarjem, ki hočejo dati Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega?

Živimo v svetu imperijalizma, ki je vse narode navdal s sovraštvom. Poklical je narode v vojno drugega proti drugemu. V vojni smatra vsako orožje za dovoljeno, samo če pomaga k zmagi nad sovražnikom. Ne pozna drugega merila za pravico kot lastno moč, ne druge moči kot silo meča, ne drugega cilja kot osvojitev tujih zemlja in podjarmljenje tujih narodov. Kdor zahteva pravičnost tudi proti sovražniku, je zanj izdajalec lastne domovine. Sprava med narodi, večni mir mu je utopija in ne lepa!

Krščanski svet in vendar imperijalističen svet — ali je to mogoče? Ali more biti kaj skupnega med milim naukom Jezusovim in silovernega pohlepa po moči, po zmagi, po gospostvu? Ali more biti človek obenem veren kristjan in za vojno navdušen, po zmagi hlepeč patrijot?

Kako je prišlo do vojne? Patrijot ima pripravljen odgovor: Angleška trgovinska zavist je Nemčijo obkrožila, ruski pohlep po osvojevanju je ogrožal Avstrijo. Morali smo se braniti! Vsa krivda zadeva sovražnika; nas ne zadeva niti košček odgovornosti! In če sedaj prihaja knez Lichnowsky, ki je v kritičnih dneh kot nemški veleposlanik v Londonu mogel globoko pogledati v ves vrvež, če opozarja na avstro-ogrsko balkansko politiko, na avstro-ogrski ultimatum Srbiji, na postopanje Nemčije ob tej priliki, potem mu zadivja proti njemu mržnja patrijotov: Pred sodišče s tem človekom! Kazen veleizdajalca zanj, ki se je drznil tudi nam naprtiti del strahovite krivde! To je patrijotično, brez dvoma. Ali pa je tudi krščansko? »Ne sodite«, je dejal Jezus v propovedi na gori, »da ne boste sojeni! Kaj vidiš pezdir v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne vidiš? Hinavec, vzemi prej bruno iz lastnega očesa in potem glej, da vzameš pezdir iz očesa svojega brata!«

Člankar pripoveduje potem, kako so po izbruhu vojne patrijotje smatrali za prvo svojo dolžnost, da so podnetivali sovraštvo proti sovražniku. Angleži — zločinska svojat denarja željnih kramarjev; Rusi — tolpa sužnjev, ki so zlomili svoje verige in sedaj z umorom, ropom in plenjenjem ogrožajo družabni red, ki ga je postavil sam Bog; Italijani — narod izdajalcev, ki je raztrgal svete vezi pogodeb, da nas zahrbtno napade v času stiske. Vse res, toda ali ni tudi pri nas in v Nemčiji ljudi, katerim se reke prelite krvi izpreminjajo v blesteče zlato? Ali ni bila tudi nevtralnost Belgije zajamčena z obvezno pogodbo? Ali mase ljudstva na oni strani strelskih jarkov niso ravno tako nedolžne kot na tej strani? Toda že se čuje iz tabora patrijotov sovražni krik: Izdajalci, izdajalci! Kdor ne sodeluje v podžganem sovraštvu narodov, je kriv veleizdaje! Tako hoče vera imperijalizma. Ali hoče tako tudi Kristov nauk? »Ljubite svoje sovražnike«, je dejal Jezus, izkazujte jim dobrote, ki vas sovražijo, blagoslavljajte jih, ki vas preklinjajo, molite zanje, ki vas žalijo!«

Člankar omenja potem »v resnici krščanskega moža«, profesorja Lammascha, ki je izrekel mnenja, da naj bi na mesto sedanjih sovražnih si državnih zvez stopila ena zveza narodov, ki bi združevala vse krščanske narode. Naj bi ne bilo več zvez kristjanov proti kristjanom! In zopet divja zbor: Izdajalec, izdajalec! Nemci, Bolgarji, celo neverni Turki so naši bratje; zanje se hočemo boriti, zanje žrtvovati telo in dušo. Oni so se z nami borili za Trst; mi hočemo žnjimi braniti Strassburg. Toda preko meja »srednje Evrope« se sega ljubezen do bližnjika; z onimi drugimi, s sovražniki nikakršne skupnosti! »Če ljubite svoje prijatelje«, pravi Jezus, »kako priznanje pričakujete za to? Saj tudi grešniki ljubijo svoje prijatelje. In če izkazujete dobrote svojim dobrotnikom, kakšno priznanje pričakujete za to? Tudi grešniki delajo tako. In če posojate takim, od katerih upate vračila, kako priznanje pričakujete za to? Tudi grešniki si posojajo med seboj, da dobe povrnjen enak znesek. Pač pa ljubite svoje sovražnike in izkazujte dobrote in posojajte, kjer nimate upati ničesar! In vaše plačilo bo veliko!«

»Bedaste utopije!« nam kriče divje. V svetu, v katerem živimo mi, stoji sovražnik proti sovražniku. Tu ne vlada ljubezen, temveč sila. Kdor noče biti nakovalo, mora biti kladivo. Kdor noče podleči sili, mora sam biti nasilen. To je razborito, brez dvoma. Toda ali je tudi krščansko? »Slišali ste«, pravi Gospod, »da je rečeno: oko za oko, zob za zob. Jaz pa vam pravim: ne upirajte se hudobnežu. Kdor te udari na desno lice, mu ponudi še drugo! Kdor ti hoče vzeti suknjo, mu daj tudi plašč!«

Sprave, sporazumljenja hočejo narodi. Kaj še! S pohlevnimi besedami ne izsilimo miru, kakor ga potrebujemo. Torej nikakršnega jokavega mirovnega javkanja! Edino le meč more izsiliti mir. In ljudem, ki govore tako, je vedno Kristovo ime na jeziku — ime Gospoda, ki je dejal Petru na Oljski gori: »Vtakni svoj meč v nožnice! Vsi, ki posegajo po meču, poginejo po meču.«

Ko so se na Vzhodu vršila mirovna pogajanja, smo zahtevali mi, da naj se sovražniku ne odvzame nič njegovega, naj se mu ne krši nobena pravica. Brezdomovinci, ki jih ne gane stiska našega naroda — tako kriči tolpa imperijalistov. Kaj pravica; stiska ne pozna zakona! Mi potrebujemo žita, torej moramo zasesti Ukrajino; mi potrebujemo petroleja, torej si moramo zagotoviti romunske naravne zaklade. Toda »z vsem tem«, pravi Jezus, »se bavijo neverniki. Vaš nebeški oče vendar ve, da morate imeti vse to. Iščite najprej pravičnosti, ki jo zahteva, potem vam bo dodeljeno vse to.«

Da bi se izognil člankar morebitnemu očitanju, da napačno razlaga Kristove besede, se sklicuje na Kristovega namestnika, papeža, ki je poklican za tolmačenje Kristovih naukov ta citira poslanico papeža Benedikta XV. vojujočim se državam od 28. julija 1915., v kateri je rečeno, da bi se spor med državami mogel rešiti tudi brez orožja. »Naj se opusti namen medsebojnega uničenja! Pomisli naj se, da narodi ne umro; ponižani in potlačeni, prenašajo škripaje z zobmi narinjeni jarem, pripravljajoč se, da ga vržejo s sebe in zapuščajoč sovraštvo in maščevanje kot dedščino od roda do roda.... Ravnotežje sveta ter blagodejen in zajamčen mir med narodi sloni veliko bolj na medsebojni blagohotnosti in na spoštovanju tuje pravice in tuje časti kot pa na ogromnih armadah in mogočnih trdnjavskih pasovih.« Papež je 1. avgusta 1917. tudi pisal vladarjem vojujočih se držav, da je sklep miru nemogoč, če se ne vrnejo sedaj zasedena ozemlja. Tako bi morala Nemčija popolnoma izprazniti Belgijo in francosko ozemlje, druge vojujoče se stranke pa nemške kolonije. »Vojujoče se stranke naj bi z ozirom na neizmerne koristi tralnega miru spravljivo presojale sporna vprašanja, pravično in kolikor je mogoče upoštevale stremljenja narodov in prilagodile prilično enkrat posebne koristi skupni blaginji velike človeške družbe.« Člankar vprašuje, ali odgovarja temu papeževemu opominu, če se vsaka razprava v teh vprašanjih, vsako pogajanje z nasprotnikom odklanja že vnaprej, in zaključuje:

Ne, naj nam ne govori več o krščanstvu! Bogu in mamonu ni mogoče služiti obenem; ni mogoče biti patrijot in imperijalst ter obenem kristjan. Svet imperijalizma se zastonj zaodeva s krščanstvom. Kristov nauk je dobrodošel vladajočim razredom, kedar gre za to, da se ljudstvo, ki toží zaradi bridke bede na zemlji, tolaži z radostmi nebeškega kraljestva. Ljudstvo opominjajo, da naj bo krščanski ponižno, krščanski pokorno, če se upre svojim tlačiteljem. Govore o krščanski ljubezni, da bi potlačili sovraštvo ljudstva proti izkoriščevalcem. Kristov nauk uporabljajo za sredstvo, da bi utrdili svoje razredno gospodstvo. Toda isti možje, ki nosilo napram ljudstvu Kristovo ime na jeziku, so nositelji sovraštva kipečega, silovernega, mamonu služečega imperijalizma, pravega antikrista našega časa. Ljudstvo ne bo verjelo več njihovemu krščanstvu. Če se bodo imenovali kristjani, jih bo spominjalo Kristovih besed: »Ne vsak, ki me imenuje »Gospod, Gospod!« temveč kdor izpolnjuje voljo mojega Očeta v nebesih, pride v nebeško kraljestvo.« In če hvalijo svoj krščanski družabni red, jih opozarjamo na vse vojne strahote, vsa vojna opustošenja in jim pravimo: »Po njihovih sadovih jih morete spoznati.«

Razne politične vesti.

Spomini na grofa Khuena na Hrvatskem. Eden trgov v Osjeku je nosil ime nedavno umrlega grofa Khuena, bivšega hrvatskega dvajsetletnega bana, na čegar banovanje vežejo Hrvatsko mnogi — spomini. Po smrti grofa Khuena je sklenil občinski zastop, nazvati dotični trg: Trg kralja Karla. — Madjarski list »Az Est« je doznal iz Osjeka, da je dospelo tjakaj sporočilo kabinetne pisarne, da je kralj privolil v to izpremembo, pričakuje pa, da mestno poglavarstvo — z ozirom na velike zasluge pokojnika za krono in državo — na kak drug dostojen način ovekoveči njegovo ime. Ta poslednji pasus v dopisu kabinetne pisarne — tako dodaje rečeni madjarski list — je ustvaril za občino jako neugoden položaj, ker si župan ne upa predložiti, da bi se katera druga ulica ali trg imenovala po grofu Khuenu, ker je verjetno, da večina odkloni ta predlog; z druge strani pa pravijo, da treba uvaževati željo izraženo z najvišega mesta.

Holmsko vprašanje in poljski škofje. Poljski škofje so radi vprašanja Holmščine naslovili skupno pismo na sv. Očeta. Omenjajo zvestobe poljskega naroda do cerkve; njegovega krvavega mučeništva v zadnjih desetletjih in ljubezni, ki si jo je pridobil s tem pri apostolski stolici. Predočajo nadalje nevarnost, ki se jej izpostavlja ta zaslužni narod s tem, da se njega ozemlje izroča razkolniški državi. Verski in socijalni pretresljaji današnje Ukrajine bi mogli zadeti tudi prebivalce Holmščine. Naglasivši veliko pretežnost poljskega prebivalstva, opozarjajo na spričevalo ljudstva samega ki je pod carizmom vsiljeno mu šizmo v trenotku prehodne svobode v masah odklonilo, ter se priključilo rimsko-katoliški cerkvi. Na zaključku prosijo poljski škofje sv. Očeta pomoči in zaščite temu tako težko izkušenemu narodu.

Za načelo enakopravnosti. Znani češki odvetnik in publicist dr. R. Traub je predaval dne 21. mar-

ca v praški »Pravnicki Jednoti« o kabinetnem pismu z dne 23. marca 1848. z jezikovno-pravnega stališča. Od tedaj je minolo torej že 70 let. Na podlagi bogatega zgodovinskega in juridičnega materijala je dokazal predavatelj, kako je od stremljenj leta 1848. ostala le ena velika neizbrisna misel kot božja iskra: načelo enakopravnosti avstrijskih narodov. Ponosno smejo Čehi trditi, da so vedno hrabro branili to idejo. Njihova glavna skrb je veljala vsikdar narodnosti in jeziku. Ravno za to skrb so kabinetna pisma dragocena zapuščina iz velikega časa. Tedaj so se še pisatelji obeh narodnosti zavzemali za politično in državljansko svobodo. Doba enakopravnosti se je proglašala tudi z najvišega mesta na Dunaju. Palacki priznava kot svojo največo politično pogreško nado, da tečanji skoro izključno nemški mogotci v Avstriji ne priznavajo enakopravnosti le v trenotni stiski, marveč iz odkritosrčnega uverjenja. Ko se — je zaključil dr. Traub — v posebno razburjenih časih hvaležno spominjamo mož, ki so pred 70 leti hlastno in z nevajeno roko na statvah zgodovine predli novorojenemu narodu prvo obleko za dostojno politično žitje, se vprašujemo, kdaj privole končno mogotci v Avstriji dogmi narodne enakopravnosti ter jej zadoste, in sicer ne samo iz trenotne zadrege, ampak iz odkritosrčnega prepričanja, iz lastne svobodne volje. — Predsednik, senatni predsednik Vyšin je izrazil nado češkega naroda, da je uresničenje ideala narodne enakopravnosti, ki ga je predavatelj zastopal s tolikim navdušenjem — prav blizu.

Čehi na Preradovičevi slavnosti. Češka delegata na Preradovičevi slavnosti v Zagrebu sta v razgovoru s hrvatskimi žurnalisti naglašala tendenco češke politike po narodni koncentraciji in narodna stremljenja vsakega češkega človeka. — Naglašala sta, da je na Češkem zelo širokih narodnih plasti, ki vspodbujajo svoje zastopnike k najradikalneji politiki. Preganjanj se ne bojijo ob veliki narodni samozavesti in pritrjajo **enotni taktiki** Čehov in južnih Slovanov.

Aprovizacijske stvari.

GOVEDINA BREZ IZKAZNIC.

Danes, v sredo, 27. t. m., in jutri, v četrtek, 28. t. m., se bo prodajala govedina brez izkaznic. Prodaja se prične ob 6 zjutraj v naslednjih mesnicah:

Sinigaglia, Barkovlje 41,
Bin. Rojan 9,
Puntar, Gretta Zgornja,
Callin, ul. Boroević 18,
Cavalieri, ul. Poste 16,
Taverna, P. Ponterosso 4,
Visintini, ul. Cavana 20,
Castro, ul. Fontanone 19,
Stabile, ul S. Michele 5,
Bruna, ul. Beccherie 6,
Polacco, ul. Beccherie 47 (samo za Žide),
Pasqualini, ul. Marije Terezije 41,
Zadnik, P. S. Giovanni 6,
Rumetz, ul. Largo Santorio 2,
Tellini, ul. Rossetti 31,
Zafutta, ul. Farneto 38,
Castellitz, ul. Giulia 67,
Godigna, ul. Giulia 24,
Penso, ul. Giulia 7,
Burba, ul. A. Volta 2,
Periatti, ul. Barriera vecchia 4,
Rizzian, P. Barriera vecchia 1,
Jenco, ul. Istituto 4,
Tapazzin, ul. Settefontane 24,
Delavske zadruge, ul. Settefontane,
Ferluga, ul. Media 46,
Pouschè, del. Rivo 36,
Cau, ul. S. Marco 34,
Rizzian, ul. dell' Istria 1,
Godina, Škedenj 50,
Gatznig, Škedenj 138,
Vosak, ul. Cereria 6,
Polli, ul. Acquedotto 13,

CENE:

Prednji deli z dokladó . . . . po K 15'20,
zadnji deli z dokladó . . . . . po K 18'—,
odrezki . . . . . po K 18'—.

Prodaja kuriva.

Oglje. 10 kg na rdeče izkaznice.

Sv. Vid: št. 1—200 (ob. št. 9) 27. 3. ul. Lazzaretto vecchio 17, št. 201—350 (ob. št. 9) 28. 3. ul. S. Lucia 2, št. 351—550 (ob. št. 9) 27. 3. ul. Economo 2, št. 551—750 (ob. št. 9) 28. 3. ul. Economo 2, (cena 84 vin. kg). — Staro mesto: št. 2801—2870 (ob. št. 8) in št. 1—80 (ob. št. 9) 27. 3. ul. P. del Forno 4, št. 81—240 (ob. št. 9) 27. 3. ul. Mura 12, št. 241—410 (ob. št. 9) 27. 3. ul. Cavazzeni 3, (cena 84 vin. kg). — Novo mesto: št. 1051—1070 (ob. št. 8) 27. 3. ul. Forni (cena 84 vin. kg). — Stara mitnica: št. 3271—3435 (ob. št. 8) 28. 3. ul. Media 8, (cena 84 vin. kg). — Nova mitnica: št. 2171—2310 (ob. št. 8) 27. 3. ul. L. Ricci 4, (cena 84 vin. kg). — Sv. Jakob: št. 1366—1595 (ob. št. 7) 27. 3. ul. A. Guardia 4, št. 1596—1805 (ob. št. 7) 27. 3. ul. Concordia 17, št. 1806—2055 (ob. št. 7) 27. 3. ul. P. Diacono 6, št. 2056—2165 (ob. št. 7) 27. 3. ul. Rigutti 31, (cena 84 vin. kg). — Sv. M. M. zgornja: št. 313—562 (ob. št. 4) 27. 3. Bivio 8, (cena 86 vin. kg). — Vrdela: št. 475—874 (ob. št. 7) 27. 3. ul. S. Cillino 2, št. 875—1074 (ob. št. 7) 27. 3. ul. Carpison 10, št. 1075—1106 (ob. št. 7) in št. 1—168 (ob. št. 8) 28. 3. ul. Carpison 10, (cena 84 vin. kg). — Rojan: št. 325—724 (ob. št. 5) 27. 3. ul. Squero nuovo 15, (cena 84 vin. kg). — Rocol: št. 244—353 (ob. št. 6) 27. 3. ul. Settefontane 16, (cena 84 vin. kg), št. 354—405 (ob. št. 6) 27. 3. ul. Rocol 730, (cena 86 vin. kg).

Koks. 10 kg na modre izkaznice.

Novo mesto: št. 411—609 (ob. št. 28) 27. 3. ul. Forni, (cena 20 vin. kg). — Stara mitnica: št. 722—841 (ob. št. 28) 28. 3. ul. Farnetto 46, (cena 20 vin. kg). — Sv. Jakob: št. 731—840 (ob. št. 28) 27. 3. ul. Erta 4, (cena 20 vin. kg).

Premog (fossile). 20 kg na modre izkaznice.

Sv. Vid: št. 128—290 (ob. št. 24) 27. 3. ul. Bosco 32, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg). — Stara mitnica: št. 842—910 (ob. št. 28) 28. 3. ul. Farnetto 46, (cena 1 K 64 vin. za 10 kg). — Nova mitnica: št. 225—423 (ob. št. 34) 27. 3. ul. Gelsi 13, (cena 1 K 64 vin. za 10 kg). — Škedenj: št. 563—693 (ob št. 9) in št. 1—50 (ob. št. 10) 27. 3. Škedenj 508, (cena 1 K 66 vin. za 10 kg).

Domače vesti.

Odlikovanje. Z zlatim zaslužnim križcem s krono je bil odlikovan župni upravitelj v Soči, Vinko Alijančič.

Občina Tinjan v Istri za deklaracijo. Duhovščina, učiteljstvo in skoro vse prebivalstvo te istrske občine je podpisalo izjavo, v kateri se najtopleje zahvaljuje papežu Benediktu XV. na njegovem posebnem zavzemanju za splošni mir na načelu krščanske pravičnosti in ljubavi, miroljubnemu cesarju Karlu I. in Jugoslovanskemu klubu v državnem zboru na njegovem nesebičnem in odločnem delovanju ter mu izreka neomejeno zaupanje. Deklaracija je naš minimalni program upravičenih narodnih teženj na podlagi samodoločbe naroda, da se odtrgani udje trpinskega in zatiranega, ali edinstvenega naroda Hrvatov, Slovencev in Srbov združijo čim prej v okviru monarhije. »Uskokom iz Jugoslovanskega kluba in narodnim malodušnežem prezir in sramota!«

C. kr. policijskemu ravnateljstvu! Na južnem kolodvoru vladajo zadnje čase razmere, katerih ne moremo označiti drugače, kot z besedo — škandal. Večerni vlaki prihajajo redno s precejšnjo zamudo. V čakalnici pred izhodom čaka prihoda vlakov toliko ljudi, da se ni mogoče niti zgeniti. In ta čakalnica je — **nerazsvetljena!** Zakaj? Menda zato, da se lažje krade, da se lažje tihotapi (seveda v uniformi, ker meščansko oblečenega človeka pretipalo prav natančno tudi v temi), da si lažje . . no, saj ne prihajajo pričakovat vlakov samo ljudje, ki v resnici pričakujejo koga, temveč tudi — katero. Slavno c. kr. policijsko ravnateljstvo nas bo menda že razumelo! Poleg vsega tega pa tudi južna železnica smatra občinstvo za vse drugo menda, samo ne za — ljudi. Gospodom zaščičencem velenemških gospodov Dobernigov, Pantzev itd., najnovejših upravnih svetnikov južne železniče — na južnem kolodvoru menda ni nobenega prometnega uradnika več, ki bi znal slovenski in italijanski, oba deželna jezika — tem gospodom se ne zdi niti vredno, da bi na oni tablici tam povedali občinstvu, ki — ni nemško —, koliko zamude imajo vlaki. Snočnji osebni vlak je imel pol ure zamude, a občinstvo ni smelo vedeti za to in se je moralo dati po tamkaj službujočem redarju prerivati semtertja, ne da bi vedelo zakaj in čemu. Slavno c. kr. policijsko ravnateljstvo bi se vendar moglo informirati pri načelništvu južnega kolodvora, ali je južna železnica že res tako popolnoma na bobnu, da ne premore niti ene lučke v čakalnici pri izhodu — stvar je pač tudi v varnostnem in javnomoralnem oziru zanimiva za slavno c. kr. policijsko ravnateljstvo — in potem pa tudi iz istih razlogov, zakaj puška načelništvo južnega kolodvora vso ono maso občinstva v temi brez obvestil o zamudah vlakov? Upamo, da bomo brezdvomno že drevi videli uspeh tega upravičenega apela na slavno c. kr. policijsko ravnateljstvo!

Za novo šolo v Šentvidskem okrožju priredi pevsko društvo »Kolo« na velikonočni ponedeljek ob 7 uri zvečer v veliki dvorani »Narodnega doma« pevski večer, katerega čisti dohodek je namenjen za ustanovitev omenjene nove šole že v letošnji jeseni. Da bo zaželjeni financijelni uspeh čim veči, prosimo vse naše, ki morejo kaj žrtvovati v ta blagi kulturni namen, kakega daru, bodi v jestvinah (morda kakih slaščicah), bodi v pijači. Apeliramo torej na požrtvovalnost našega, sicer z narodnim davkom — to priznavamo — obloženega občinstva v res velik namen, v interesu naše vseskupne pozicije v tem mestu, za narodno in kulturelno povzdigo v doslej zapuščenem, a za našo stvar neizmerno važnem okrožju. Vsak vinar, ki ga danes žrtvujemo v ta namen, bo bogato naložen, bo donašal koristi, in vsakdo, ki kaj pripomore do ustanovitve nove šole, bo imel blažilno zavest, da je tudi on prispel k dovršitvi prevažnega dela na snovanju tržaškega Slovenstva. Darovi naj se pošljejo gospe Biček-Razbornikovi v Narodnem domu, kjer je pola, v kateri se zabeleži vsak dar.

Kakšen red je to? Josipina Vatovec, stanujoča v Rojanu, ul. Moreri št. 115. je vložila na podporno komisijo v ulici Carintia 18, prošnjo v zadevi državne vzdrževalnine že pred kakimi tremi meseci (ad štev. plačilne pole 2260). Žena je do danes zaman čakala na rešitev prošnje. Nekaj časa so ji zatrjevali, da je prošnja »v delu« in da bo že dobila rešitev; sedaj po treh mesecih pa ji povedo, da se je prošnja — izgubila in da naj napravi novo. Kaj mislijo gospodje pri podporni komisiji, da imajo ljudje časa in volje, da bodo delali in vlagali prošnje, ki jih bodo gospodje potem izgubljali ali pa metali v koš? Naj se nikar ne misli, da je to posamezen slučaj, ne, le prečestokrat se zgodi, da se strankam po preteku nekaj mesecev sporoči, da se je njihova vloga — izgubila. Kakšen red je to? Prosili bi pristojne činitelje, da napravijo enkrat red v tem oziru, ker je današnji red v uradu podporne komisije res že uprav škandalozen.

Podaljšanje roka za vrnitev beguncev. C. kr. namestnik razglaša: C. kr. ministrstvo notranjih stvari je z odlokom, izdanim 15. marca 1918, ad št. 676, izpreminjajoč odlok, izdan 19. januarja 1918, št. 676, za vrnitev beguncev v pokneženo grofovino Goriško in Gradiščansko prvotno na 1. aprila 1918 določeni končni rok preložilo na 1. majnika t. l. Begunci iz skupine A tega ozemlja, natančneje označene v tuuradnem razglasu, izdanem 2. februarja 1918, št. VIII-6/146 — 18, se morajo najpozneje 1. majnika 1918 v svrho izplačila šestdesetdnevne podpore prijaviti pri domovinski oblasti. Tega dne se ustavijo begunške podpore v zaledju. — Trst, 18. marca 1918. C. kr. namestnik v Trstu in na Primorskem: **dr. Alfred baron Fries-Skene.**

Seme za povrtnino. Mestni magistrat sporoča: Občini so se nakazala semena za povrtnino, da jih razdeli poljedelcem. Semena, s katerimi razpolaga občina, so naslednja: zelje raznih vrst, salata raznih vrst, radič, korenje, koleraba, repa, čebula, rdeča pesa in črni koren. Kdor želi imeti semena, naj se obrne na tržnega komisarja, dodeljenega ribji tržnici, v času od 8 do 11½ dop. in od 3½ do 6½ pop.

S trebuhom za — kruhom! Prejeli smo: Minula praznika nas je šlo tisoče iz Trsta na deželo z namenom, da kaj izberačimo od že tako revnih bratov na deželi! Nekaterim se je posrečilo, drugim manj. Mnogi kmet ne more dati, ker sam nima, a dal bi srčno rad, ker ve, da mi meščani ne beračimo do — skrajne sile. — Ker sem že na tem, da nekaj opišem, moram povedati, da je bila kontrola potnih listov stroga, ker je premalo železniških vozov na razpolago. Ona Mici, ali kako se že piše, ki posluje na c. kr. državni železnici kot izprevodkinja in ki baje ne zna slovenski, je je v službi na progi Trst-Gorica. Svojo nemščino vsiljuje vsem, a pravijo da v sili zna tudi slovenski? Osebi, ki se je vozila z menoj, je dotičnica izjavila, da ona ni kriva, da služuje med ljudmi, katerih jezika ni zmožna in da bi rada šla — ako bi jo poslali drugam. Neverjetno in tudi nečastno za upravo državnih železnic je, da nastavlja med nas ljudi, ki ne razumejo jezika prebivalstva, in upamo, da ustreže dotični izprevodnici kakor tudi slovenskim potnikom in premesti to nesrečno Mici! — V Rihemberk se vračajo begunci, dasi so poslopja še skoraj vsa razdejana in tudi vkljub odporu domačega gospoda župana! Na Brjah pri Pečenkovih so imeli drugi praznik požar. Zažgali so menda otroci. Zgorelo je precej, a večinoma je ljudstvo s pomočjo vojaštva rešilo, kar se je dalo rešiti. Človeških žrtev ni bilo. Zgorel je skedenj in klet posestniku Žerjalu in poškodovano je bilo tudi drugo, zraven stoječe poslopje. Škode bo kakih 5000 kron. Omeniti mi je, da je vojaštvo pridno sodelovalo pod vodstvom rihemberškega orožniškega postajevodje, kateremu ne vem imena, a vem, da je moravski Čeh. Ta mož je, ko je zapazil dim, tekel kake pol ure daleč, da je bil hitrele na pomoč. — Polja in vinogradi so v delih občine, ki ni bila izpraznjena precej obdelani; le žal da ljudje nimajo semen na razpolago. Vina je tam še malo in se prodaja do 520 kron za hektoliter.

Berač.

Krekovo slavje. Na belo nedeljo prirede svetoivanska narodna društva Krekovo slavje v dvorani svetoivanskega Narodnega doma, v korist Krekovemu spomeniku in Krekovemu skladu Dijaškega podpornega društva v Trstu. Spored obsega poleg pevskih in orkestralnih točk, deklamacijo, slavnostni govor in igro. Po sporedu bo prijateljski sestanek, da po skoro 4 letih, preživimo v naši dvorani zopet par prijetnih ure — in tako pozabimo vsaj ta čas vse skrbi in žalosti, ki nas moré. Moré nas res, a streti nas ne smejo, kajti mi moramo, mi hočemo živeti, saj daleč ni nas — vstajenja dan!

Pevski zbor Glasbene Matice v Trstu. Prosim vse gospode, ki sodelujejo v zboru, da pridejo danes zvečer ob 7 k pevski vaji v društvene prostore. Pevovodja.

Kolaši imajo danes in jutri pevsko vajo ob 8 zvečer.

Tel. društvo Sokol v Trstu. — Danes, v sredo zvečer, točno ob 6½, seja ženskega vaditeljskega zbora. — Načelnik.

V vzhodni Galiciji poslujejo zopet: poštni urad Lipica Dolna za promet z denarnimi pismi, za denarni promet in za promet z zavitki in za promet z zavitki v omejenem obsegu; poštni urad Uscie Biskupie za denarni promet; poštni urad Chorostkow za promet z zavitki v omejenem obsegu in poštni urad Suszcyn za pisemski poštni promet.

»Mater Dolorosa« v sedmih dramskih slikah, spisal Silvin Sardenko. Ta igra se je uprizorila v nedeljo in ponedeljek popoldne na odru »Zveze Marijinega doma« v Trstu. Mnogo se te dni piše o novem prerojenju naših tržaških društev in tako tudi ne smemo pozabiti vodstva »Marijine zveze«, ki se vztrajno prizadeva, da dà svojim članicam in ljubiteljem društva potrebnega razvedrila in zabave. Človeku se kar milo zdi pri srcu, ko stopi v ono njihovo malo dvorano in na odru zagleda prave umetnike, ki se z vso vnemo trudijo, da dadò obiskovalcem zaželjeni užitek. Tudi z uprizoritvijo igre »Mater Dolorosa« so dosegle pohvalen uspeh, da, celo reči moram, presenetile so me igralske moči v vsakem oziru. Med njimi naj v prvi vrsti omenim gca. Anico Čokovo, režiserko igre in nositeljico glavne uloge, ki se je nad vse pričakovanje dobro vživela v svoji ulogi in na tako izrazit način odkrivala svoja čustva, da je bilo opažati na marsikakem očesu solzo solzutja. Lepo predavanje, ubrani jezik, temperamentno izražanje čustev, vse kaže igralski talent in sposobnost za ta poklic. Zveste spremljevalke ste ji v svojih ulogah stali ob strani gca. Kristina Brezič v ulogi Magdalene in gca. Ana Švagelj v ulogi Klavdije. Tudi ostale moči so svoje uloge izvajale hvalevredno. Opažati je bilo, da so bile vse uloge dobro naštudirane, in vse sodelovalke dobro pripravljene. Tako je moral biti uprizoritvi uspeh zagotovljen. Pevske točke so izvajale za odrom pevke pod vodstvom g. c. kr. kateheta M. Škabarja prav hvalevredno. Oprema odra pa me je naravnost presenetila — ni si mogoče misliti, kako umetniško so vse kulise in ozadje izdelane; baje jih je slikal umetnik-slikar Verdijevega gledališča. Tupatam bi se moralo kaj grajati; toda k takim prireditvam moramo prihajati z ublaženim srcem in ne smemo zahtevati nemogočega; kajti z mikroskopi naj se le bavijo gospodje kemiki in slični gospodje. Prireditev je posetil tudi škof msgr. Karlin, katerega je občinstvo spoštljivo pozdravilo — Ta prireditev mi ostane nepozabno v spominu in želeti bi bilo, da bi se po možnosti uprizorila v »Narodnem domu«, da bi se tako ponudila prilika širšim slojem, da se seznanijo z delovanjem »Marijine Zveze«. — Zdravko.

DAROVI.

— Več železničarjev (uslužbencev južne železnice) je darovalo za sestavitev vlog 10 K za oskrbovalni sklad političnega društva »Edinost«. Znesek se je nakazal kot podpora revni begunki iz Komna.

— Za rojansko podružnico CMD je na poroki g. Rudolfa Perluge z Marica Fukovo nabrala gospodična Perluga K 60. Denar hrani uprava.

— Ker se ni mogel udeležiti Krekovega slavja, daruje za Krekov spomenik g. dr. Fran Korsano, zdravnik, K 10. Denar pri upravi.

— Za Krekov spomenik je nabrala gdč. Savica Godina v Belovarju na Hrvatskem med somišljeniki brati Hrvati K 244. — Darovali so: N. N. K 50, N. N. K 20, po K 10: Meixner, Kvaternik, Velika dr Vladen, Lota Rosenberg, Burić, N. N., Koiar, Godina; po K 5: Pavelić, Kolesarić, Picek, Fonda, Posavac, N. N., Kolesar, Gešelin, ruski ujetnik, Kozina, Košak, Gabaj; po K 4: Štrukil, Zatler, Šušjak, Šepak; po K 3: Fusić, Herceg, P. K.; po K 2: Beck, Dušek, Šmidhen, Koropčak, Medur, Šoški; po K 1: Ostoj i Breda. Denar hrani uprava. Za novo narodno šentvidsko šolo daruje gdč. Savica Godina v Belovarju K 5. Denar hrani uprava.

— V proslavo »stričkovega« plesa so zbrali navzoči K 20, h kateremu je dodal c. kr. redar Saksida Fran K 10. Svota, zbrana v Gorici, je namenjena za novo slovensko šentvidsko šolo v Trstu. Denar hrani uprava.

— O priliki druge obletnice neosnovane ovadbe, ki je bila naperjena proti njemu, daruje Ludovik Brišček z Opčin iz maščevanja 5 K Dijaškemu podpornemu društvu za Dijaški dom. Denar hrani uprava.

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

„Centralne posojilnice v Gorici"

registrovane zadruge z omejeno zavezo

t. č. v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3 II.

ki se bo vršil

dne 11. aprila 1918 ob 10½ zjutraj v uradnih prostorih z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. a) Potrjenje računskega sklepa za upravno leto 1917.
   b) Določba o uporabi dobička.
   c) Določba višine obresti deležem.
4. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

Priporočljiva tvrdka.

Damska krojačnica

A. RIEGER, Trst ulica Commerciale 3. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 837

Češko Budjevička Restavracija (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galatti (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 6 stot. besede. Mastne tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 60 stotink.

Prodam hišo v začetku Greta z 18 prostori ter 350 sežnji zemljišča za K 45.000. Novo hišo v Kolonji z 11 prosto i ter 30 sežnji obdelanega zemljišča za K 28.000, hišico pri sv. Alojziju s 5 prostori, zemljišče v ulici Porta 123 sežnjev K 12.000. 1964

Prodam rabljeno pohištvo kakor tudi posamezne kose kuhinjske oprave, popolne stroje za izdelovanje likerjev, različne mere, buteljke, velike steklenice, mize, stolice, sode, razne slike, dvojno lestev. Madonnina 8, Barrl. 1965

Pridno dekle spreime Eva Bauer, Restavracija Narodni dom, Podgrad. Prednost imajo one, ki znajo pomagati v kuhinji. Hrana in stanovanje prosto, plača K 40 mesečno. Ugodno za begunko. 3174

Prvovrstne baterije po K 7·60 se dobijo v mirodilnici Cillia ul. Poste 6. 1987

Vosek v škatljah za palk te se dobi v mirodilnici Cillia ul. Poste 6. 1966

Ribez, triletne sajanice imam na prodaj po zmerni ceni. V. Širca, Sežana. 1956

Vinske sode kupujem v vsaki množini. Plačam po najvišjih današnjih cenah. Znideršič, Občine št. 456. 1877

Učiteljica nauči govoriti nemško in italijansko v treh mesecih. Ulica Maiolica 17. II. 1963

Prodam deske in tramove. — Povprašati pri redarju Uršič, postaja Greta. 1962

V Bosákovi podružni gostilni na Lipskem trgu št. 7 se dobijo vedno topla jedila po zmernih cenah. Voditelj Fr. Novak. (1991

Tvrdka Henkel Dunaj IX. Alserstrasse 46

kupuje svilo po najvišjih cenah, svilnate štrene, svilnate niti do 60 K. Svilnate odrezke ter krpe. — Plačuje po najvišjih cenah strgane svilnate bluze, krila, perilo itd. kakor tudi stare ali nove suknene, volnene in bombaževe odrezke. Kupuje tudi vreče in embalaže Pošiljatev na deželo se vrši točno.

Štev. 330.

Služba občinskega, pomožnega uradnika in obhodnika

je oddati takoj na podpisanem županstvu z mesečno plačo 220 K. Njegovo opravilo je pobirati v občini občinsko davščino na pivo, žganje, ogled mesa in ogled mrličev v Divači, kar nosi spet postranski zaslužek, ter pomagati pri pisarniškem poslu v pisarni. Zahteva se nekaj izvežbanosti v pisarniškem poslovanju.

Invalidi in begunci imajo prednost.

Lastnoročno spisane prošnje je poslati županstvu najkasneje do 30. t. m. ali še bolje če se prosilec predstavi na županstvu. Služba je začasna.

Županstvo občine Naklo, pošta.
DIVAČA, 18. marca 1918.

Župan:
A. ŠTREKELJ.

JADRANSKA BANKA
Trst, Via Cassa di Risparmio 5
(Lastno poslopje)
Kapital in rezerva K 13,200.000.—
FILIJALKE: Dunaj Tegetthofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar.
VLOGE NA KNJIŽICE
3½%
od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroračunu po dogovoru - Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča
KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours kredit. Borzna naročila. — Inkaso.
MENJALNICA. — — ESKOMT MENIC
Telefoni: 1468, 1795 in 2876.
Uradne ure: od 9 do 1 popoldne
Brzojavi: JADRANSKA

ZOBOZDRAVNIK
Dr. J. Čermák
v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste.
Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje.
— UMETNI ZOBJE —

Kabaret-Varieté MAXIM
Trst - Via Stadion 19 - Trst
Odprt od 8½ zvečer naprej
Vstopnina K 2

Pozor!
KAPENEK
v ulici Carlo Ghega št. 11
kupuje vrv od 3-9 K
ter tanko vrv po 50 K.

Senzacijonalna novost
LURION
KREM VOSEK ZA ČEVLJE

V 5 MINUTAH
se lahko vsak iz enega komada Lurion krem-voska za čevlje skuha četrt kg najboljše kreme za čevlje. - Cena K 2. - Dobiva se povsod:
Montanwachs Werke A. G.
Dunaj, IX. Nussdorferstrasse 20.

WAX
Nova vrsta brezmaščobnega **MILA,**
— ki je izdelano potom posebnega kemičnega procesa —
Nadomešča popolnoma mastno milo, ter je prekaša kar se tiče čistilne moči. Glasom spričevala uglednega dermatologa pust milo **WAX** nežno in gladko kožo, je obvaruje razpok in je vsled tega posebno priporočljivo za otroke in take osebe, ki imajo občutljivo ali vsled uporabe vojnega mila pokvarjeno kožo.
WAX z boraksom: kozmetično mehčalno milo K 3.70
WAX s katranom: medicinalno milo za izpahnjenje kože K 4.—
WAX s katranom in žveplom: medicinalno milo za garje K 4.—
WAX z žveplom: milo za leče in izpahnjenje kože K 4.—
WAX z lizoformom: antseptično in razkuževalno milo K 4.—
Prodaja se v vseh lekarnah. — Zaloga v odlikovani centralni lekarni
VIDALI & VARDABASSO – Ulica Canale Trst Ulica S. Antonio